

פרשת נח

אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו (ט, ד)

כתב החיד"א בספרו 'נחל קדומים': "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו" - בשר שהאדם 'משים דמו בכפו' כדי להשיגו אין לאכלו, וכגון בשר שהושג בדרכי גזל וגנבה, וכן בשר שהאדם סיכן נפשו להשיגו, כדבר שמצינו בדוד שלא אבה לשתות המים ששלושת הגבורים סכנו נפשם להשיגם עבורו. לא מים הם - אלא דם!

ואכן באחד הפיוטים להושענא רבה, בו מבקשים אנו להשען על זכות דוד המלך, נאמר:

"למען חייך מכרכר בשיר" - זה דוד שכרכר בכל עז לפני ארון האלוקים (שמואל ב' ו', י"ד).

"המלמד תורה בכל כלי שיר" - זה דוד שמכח נגינתו היו מעיבות הדעת נפתחים, ועל ידי כך היה נתן לעסוק בתורת ה' בעמקות הדעת, לדלות ממעמקיה ולגלות צפונותיה. וכדבר שמצינו באלישע שאמר: "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'" (מ"ב ג, טו). ולפיכך כאשר בקש שאול מעבדיו שיביאו אליו איש יודע נגן, הביאו את דוד (ש"א טז, יח).

"מנסך לפניו כתאב שתות מים" - זה דוד, כמספר בנביא (ש"ב כג, טו-טז): "ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבאר בית לחם אשר בשער. ויבקעו שלשת הגברים במחנה פלשתים וישאבו מים מבאר בית לחם אשר בשער, וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויסך אתם לה". ומדוע לא אבה לשתותם? כיון שסכנו נפשם להשיגם (עי' ב"ק סא ע"א).

בשנת השמיטה הקודמת השתוללה האינתיפדה. אחד המשגיחים הותיקים שהיה יוצא ובא בכפרים ערביים בעיני השגחה והפקוח על הירקות הגדלים שם, נפצע על ידי מחבלים. אחד מגדולי התורה מאן לאכול מן הירקות שהובאו משם, וטענתו עמו: לא ירקות הם, אלא דם! וכסמך לדבר ציין את פרוש ה'נחל קדומים' לפסוק "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו".

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א